
Beslut om avvisning av anmälan om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan kallad nämnden) avvisar anmälan om oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 25 september 2022 inkom en anmälan om oredlighet i forskning riktad mot Per-Olof Glantz. Anmälaren Anders Jensen listar sex påståenden som Per-Olof Glantz uppges ha gjort gällande tandlagingsmaterialet amalgam i början av 1980-talet. Anders Jensen menar att påståendena utgör fabricering då han menar att det i motsats till vad som anges i påståendena, finns bevis för att amalgam inte är stabilt, att det läcker kvicksilver och att det ger upphov till biverkningar och allmänna sjukdomar.

I anmälan anges att påståendena återfinns i en skrivelse till Socialstyrelsens vetenskapliga råd 1982¹ och i ett svar på en debatt skriven av Per-Olof Glantz mfl. i Läkartidningen 47/1981. I anmälan anges också citat från Per-Olof Glantz som ska återfinnas i Socialutskottets betänkande 1982/83:1 SoU1. Vidare anges det att vissa av påståendena återfinns som citat i texter skrivna av andra; en text skriven av Thomas Kallus i tandläkartidningen 22/81, en skrivelse till Dentalmaterialutredningen 2003 författad av Jaro Pleva, samt i en bok med titeln ”Fri från amalgam” författad av Magnus Nylander 1989.

Anders Jensen anför att misstankarna i anmälan inte ska anses preskriberade då särskilda skäl föreligger för att frångå preskriptionstiden om 10 år. Han menar att oredligheten har haft mycket stora och allvarliga följd effekter för historieskrivningen, forskningen, samhället i övrigt och människors hälsa och därför ska prövas.

---

¹ Glantz, Per-Olof och Maud Bergman. Skrivelse till Socialstyrelsen. 11 november 1982. HS5 Byrån för tandvård, doss. 555. Socialstyrelsens arkiv.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § “en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”. Enligt 10 § får en anmälan om oredlighet i forskning avvisas om den är uppenbart obefogad.

Vad som avses med forskning är inte definierat i lagen. I lagens förarbeten anges att nämnden med vägledning av de olika definitioner av forskning som finns och bedömningar i andra förarbeten får ta ställning till om ett ärende gäller forskning enligt lagen.² Nämndens bedömning tar sin utgångspunkt i den definition som finns i 2 § lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor;

vetenskapligt experimentellt eller teoretiskt arbete eller vetenskapliga studier genom observation, om arbetet eller studierna görs för att hämta in ny kunskap, och utvecklingsarbete på vetenskaplig grund [...]

Att avvikelsen ska ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning innebär att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.³ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.⁴

De påståenden som anmälts har lämnats i sådana sammanhang som nämnden inte bedömer utgör rapportering av forskning. Nämnden ska därmed inte pröva anmälan. Anmälan avvisas därmed.

---

² Prop. 2018/19:58, s. 40.

³ Prop. 2018/19:58, s. 100.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 49.

Nämndens ordförande har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Dorota Green

Thomas Bull
Ordförande

Dorota Green
Handläggare